

Legea Cu privire la grădinile botanice

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul reglementării

Prezenta lege reglementează raporturile juridice ce țin de crearea și funcționarea grădinilor botanice, stabilește principiile, mecanismul și modul de funcționare și gestionare a acestora, de protecție, conservare și utilizare rațională a diversității lumii vegetale.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

colecție – totalitate a taxonilor unei unități sistematice (specie, gen, familie), care reprezintă o parte componentă a unei expoziții;

expoziție – teritoriu ce reprezintă îmbinarea adecvată a diversității plantelor și a unor obiecte selecționate pentru a evidenția specificul acestora cu scop instructiv, educativ, recreativ etc.;

genofond – totalitate a taxonilor speciilor floristice autohtone, alohtone și exotice introduse.

Capitolul II. STATUTUL JURIDIC AL GRĂDINILOR BOTANICE

Articolul 3. Grădinile botanice

(1) Grădinile botanice reprezintă spații delimitate, cu specii de plante reprezentative și rare sau periclitate, create în rezultatul activității antropogene pentru conservarea diversității lumii vegetale din țară și din alte zone geografice.

(2) Grădinile botanice pot fi persoane juridice de drept public sau persoane juridice de drept privat.

(3) Grădinile botanice persoane juridice de drept public au statut de instituție publică din sfera științei și inovării, educației ecologice, culturale, din sfera didactică, reglementat de Codul cu privire la știință și inovare, se află în subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și/sau a autorităților administrației publice locale.

(4) Grădinile botanice persoane juridice de drept privat au statut de instituție privată, constituită conform prevederilor art.183 din Codul civil, cu avizul pozitiv al Academiei de Științe a Moldovei.

(5) Grădinile botanice private își desfășoară activitatea conform prevederilor prezentei legi, cu excepția art.4 alin.(3) și art.11 și 13. La solicitare, Academia de Științe a Moldovei efectuează coordonarea științifico-practică a activității lor.

Articolul 4. Crearea grădinilor botanice

(1) Grădinile botanice se creează prin delimitarea unor teritorii terestre și/sau acvatice, supuse unui regim special de administrare, în scopul conservării, aclimatizării și regenerării, în condiții artificiale optime, a unor specii de plante autohtone, alohtone și exotice semnificative din punct de vedere științific, economic și estetic, creării colecțiilor dendrologice și floristice, care servesc drept depozite ale genofondului și drept surse de material reproductiv.

(2) Construcțiile în cadrul grădinilor botanice se realizează în baza unui plan (proiect), aprobat de Academia de Științe a Moldovei, și a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, aprobate în modul stabilit.

(3) Înstrăinarea și arendarea terenurilor din cadrul grădinilor botanice proprietate publică sînt interzise, iar retragerea terenurilor se permite prin hotărîre a Parlamentului, la propunerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, cu acordul autorității centrale pentru resursele naturale și mediu, doar în cazurile cînd acestea își pierd valoarea în urma calamităților naturale sau catastrofelor și cînd nu mai pot fi restabilite.

Articolul 5. Scopul activității grădinilor botanice

Grădinile botanice se creează pentru a asigura protecția, conservarea, reproducerea, utilizarea rațională a diversității lumii vegetale, precum și educația ecologică, culturală, estetică și recrearea populației.

Articolul 6. Sarcinile principale ale activității științifice

Grădinile botanice:

- a) creează colecții și expoziții de plante autohtone și alohtone;
- b) conservează, în condiții artificiale, diversitatea plantelor (îndeosebi speciile rare sau periclitare) și alte obiecte botanice de importanță științifică, didactică, economică și culturală aflate pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) efectuează cercetări științifice în domeniul botanicii fundamentale și aplicate, al silviculturii;

- d) cercetează diversitatea speciilor de plante pe teritoriul țării și elaborează bazele științifice pentru folosirea ei rațională;
- e) publică lucrări științifice, monografii, manuale, ediții periodice, literatură de popularizare a științei, registre de semințe și alte materiale ce țin de activitatea științifică a grădinilor botanice;
- f) organizează și participă la expediții (în țară și peste hotare) în scopul studierii resurselor vegetale și completării genofondului;
- g) creează fonduri semincere, organizează schimbul de semințe și plante cu instituțiile de profil din diferite zone geografice;
- h) cultivă, selectează și valorifică din punct de vedere economic și științific specii valoroase de plante din flora spontană;
- i) elaborează bazele științifice ale arhitecturii peisajere;
- j) elaborează bazele științifice și metodologia protecției plantelor contra bolilor, vătămătorilor și altor factori cu impact;
- k) organizează conferințe și simpozioane științifice;
- l) pregătesc cadre științifice de înaltă calificare;
- m) participă la elaborarea planurilor de educație ecologică, culturală, estetică și de recreare a populației.

Articolul 7. Direcțiile principale ale cercetărilor științifice

Grădinile botanice:

- a) elaborează principiile de menținere a diversității genofondului florei spontane;
- b) conservează și utilizează genofondul floricol, de plante decorative, aromatice, medicinale, furajere și alimentare atât tradiționale, cât și netradiționale;
- c) colectează și introduc specii noi;
- d) acumulează, creează și mențin genofondul de plante;
- e) creează colecții și expoziții speciale, sectoare experimentale, pepiniere, laboratoare auxiliare, ierbare, muzee botanice etc.;
- f) conlucrează cu organizațiile internaționale de profil asupra problemelor de interes comun.

Articolul 8. Activitatea economică a grădinilor botanice

În scopul acumulării veniturilor pentru întreținerea și dezvoltarea grădinilor botanice proprietate publică, în limitele zonelor expoziționale, auxiliare și de protecție a grădinilor botanice, cu acordul fondatorului, în strictă conformitate cu regimul de protecție a acestora, se permite exercitarea următoarelor activități economice:

- a) producerea și comercializarea materialului săditor, semincer, floricol și arboricol;
- b) elaborarea și realizarea proiectelor dendrologice, de amenajare și de creare a spațiilor verzi;
- c) organizarea și deservirea excursiilor contra plată în teren deschis și protejat;
- d) încheierea și realizarea contractelor în domeniul cercetare-implementare cu persoane fizice și juridice din Republica Moldova și din alte țări;
- e) desfășurarea activității economice care ține de realizarea scopurilor prevăzute de statutele grădinilor botanice, elaborate în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 9. Zonele funcționale ale grădinilor botanice

(1) Teritoriul grădinilor botanice se divizează în următoarele zone funcționale:

- a) expozițională (colecții de arbori, arbuști și erbacee dislocate în ordine sistematică), în care accesul publicului este permis în modul stabilit de administrația grădinii botanice;
- b) științifică (colecții, loturi experimentale, pepiniere), în care are acces numai personalul grădinii botanice și specialiștii altor instituții autorizați de administrația acesteia;
- c) interzisă (sectoare-etalon de vegetație spontană), în care accesul este interzis, cu excepția celui al cercetătorilor științifici;
- d) auxiliară (bloc de laboratoare, complex de sere, structuri gospodărești).

(2) Grădinile botanice pot avea sectoare sau baze experimentale aflate în diferite regiuni geografice ale Republicii Moldova și destinate pentru experimentarea speciilor introduse, pentru cultivarea și valorificarea lor economică.

Articolul 10. Zonele de protecție a grădinilor botanice

(1) Pentru reducerea impactului antropogen asupra grădinilor botanice, pe teritoriul adiacent lor se stabilește o zonă de protecție de 100–150 m. Limitele acestei zone sînt indicate în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, care se aprobă de

Guvern.

(2) Zona de protecție a grădinilor botanice se stabilește în funcție de configurația hotarelor naturale ale localităților, terenurilor agricole, drumurilor etc.

Capitolul III. FINANȚAREA GRĂDINILOR BOTANICE

Articolul 11. Sursele de finanțare a grădinilor botanice

1) Finanțarea grădinilor botanice se efectuează, conform Codului cu privire la știință și inovare, din:

a) mijloacele bugetului de stat;

b) mijloacele bugetelor locale;

c) veniturile colectate ale grădinilor botanice;

d) mijloacele fondurilor ecologice;

e) investițiile (donații, granturi etc.) persoanelor fizice și juridice, inclusiv din străinătate.

(2) Mijloacele financiare obținute din activități științifice, turistice, publicitare, editoriale, din realizarea producției vegetale, din donații și din alte activități practicate legal în grădinile botanice, cu respectarea regimului de protecție a acestora, rămân la dispoziția administrației acestora, urmînd să fie folosite în scopuri științifice, ecologice și la dotarea cu echipament.

(3) Mijloacele financiare obținute de la comercializarea imobilelor și a echipamentului uzat se virează la bugetul de stat.

(4) Finanțarea programelor de cercetări științifice ale grădinilor botanice se face prin concurs public anunțat de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.

Capitolul IV. REGIMUL DE PROTECȚIE A GRĂDINILOR BOTANICE ȘI PAZA ACESTORA

Articolul 12. Restricțiile asupra activităților în cadrul grădinilor botanice

(1) În zona de protecție sînt interzise:

a) vînatul, pescuitul și capturarea de animale fără autorizație;

b) tăierile rase;

c) construcția de obiective și depozite, inclusiv temporare, pentru păstrarea substanțelor chimice și a îngrășămintelor minerale, a altor obiective auxiliare;

d) efectuarea lucrărilor de extragere a pietrei, prundișului, nisipului, de decopertare a stratului fertil de sol etc.

(2) În limitele grădinilor botanice sînt interzise:

a) explorările geologice;

b) tăierea și/sau defrișarea neautorizată a arborilor, arbuștilor, puieților;

c) distrugerea sau deteriorarea arborilor, puieților, lăstărișului sau a semințișului;

d) vînatul de păsări și animale sălbatice (cu excepția celor folosite în scopuri științifice și sanitare), distrugerea mușuroaielor de furnici, vizuinilor, cuiburilor, ascunzișurilor, altor sălașe de animale;

e) culegerea și colectarea neautorizată a plantelor medicinale, a florilor, fructelor, pomușoarelor, ciupercilor, semințelor, frunzelor (cu excepția celor folosite în scopuri științifice);

f) deplasarea mijloacelor de transport în afara drumurilor publice sau a terenurilor special destinate;

g) spălarea mijloacelor de transport în locuri neautorizate;

h) deplasarea fără autorizație a persoanelor străine în zonele interzise;

i) orice construcții capitale, cu excepția construcțiilor capitale din zona auxiliară destinate activităților prevăzute la art.5.

j) alte activități care contravin regimului special de protecție și celui de pază.

Articolul 13. Paza grădinilor botanice

Paza grădinilor botanice este pusă în sarcina unui personal specializat care se supune administrației grădinilor botanice și activează în baza unui regulament aprobat de Academia de Științe a Moldovei.

Capitolul V. DISPOZIȚII FINALE

Articolul 14. Guvernul, în termen de 3 luni: a) va prezenta Par...

Guvernul, în termen de 3 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021